

servitia familiarium, båda summorna mottagna i rätt tid genom Angelus librarius (text *a*). — Anteckningar, att genom Guillelmus de Benevento, clericus i apostoliska kammaren, mottagits av biskopen i Skara, dels i slutbetalning av fyra servitia familiarium för hans företrädare Sigfridus 17 floriner, 13 solidi och 12 (2 enl. text *c*) denarer, dels i sigillavgift »pro littera» 2 floriner (text *c*; jfr APS Cam. 1, n. 494).

Tryckta i APS Cam. 1, n. 492 (text *a* efter Obligationes et solutiones 30 och Reg. Auin. 122, vilken senare är en Liber quitanciarum; text *c* efter Obligationes et solutiones 24, vilken till innehållet tillhör serien Introitus et exitus; en kortfattad text *b* gäller endast servitium commune och ingår i vol. 275 och 277 av Introitus et exitus; ännu en kortfattad text, tryckt i APS Cam. 1, n. 493, gäller endast servitia familiarium och ingår i Introitus et exitus 262, samtliga texter i Vatik. ark.).

5489.

1355 maj 22.

Avignon.

Innocentius 6 uppdrager åt biskopen i Västerås att giva Sigge Magnusson (Siggo Magni) och Ramborg Karlsdotter i hans stift, båda välborna, dispens, såvitt biskopens samvete medgäve detta, från det äktenskapshinder deras släktskap i fjärde led utgjorde, så att de ånyo kunde ingå och förbliva i äktenskap med varandra, och att förklara deras gemensamma barn, födda som ännu ofödda, för äkta. Ur en till sig ingiven supplik för de båda kontrahenterna (jfr SD 5407) säger sig påven ha inhämtat, att dessa redan, trots vetskap om att de vore släkt i förbjudna led, ingått giftermål och levat som äkta makar men nu icke kunde skiljas utan att allvarliga faror och anstöt befarades uppkomma mellan dem och andra 'nobiles' i Sveriges rike, varför de borde befrias från den bannlysning, som eljest hotade dem. Påven förordnar, att, sedan makarna åtskilts, biskopen må, om hans samvete så bjuder honom, lösa dem från bannet inom en tid, som han äger att själv fastställa, på villkor att de av sina gods må grunda och utrusta en ständig kapellani med 40 guldfloriner årliga inkomster, samt att han må förklara deras barn för äkta.

Vatik. ark. Reg. Auin. 129, f. 452 v, ep. c (f. 440 r: Diuersarum formarum anni tercii [quaternus] II). — Reg. Vat. 231, f. 199 r—v. ep. c.

x 1)
x

Venerabili fratri . . episcopo Arosiensi salutem etc. Oblate nobis nuper pro parte nobilis viri Siggonis Magni et nobilis mulieris Ramborgis Karlsdotwr tue diocesis petitionis series continebat, quod ipsi olim scientes, se quarto consanguinitatis et affinitatis 2-)gradibus simul-2) fore coniunctos, matrimonium per verba de presenti de facto inuicem contraxerunt, illudque³⁾ per carnalem copulam consumarunt⁴⁾. Verum cum in sic contracto matrimonio remanere nequeant dispensacione apostolica super hoc non obtenta, pro parte ipsorum Siggonis et Ramborgis nobis fuit humiliter supplicatum, vt, cum ex eorum separacione perpetua, si fieret, inter eos et alios nobiles regni Swecie, eorum amicos, grauia pericula et scandala timeantur verisimiliter suboriri, prouidere eis super hoc de absolucionis ab excommunicacionis sententia, quam propterea incurrerint, et apostolice dispensacionis beneficiis de benignitate apostolica dignemur. Nos igitur, qui pacem et concordiam cunctorum fidelium affectamus, volentes huiusmodi periculis et scandalis, quantum cum Deo possumus, obuiare, fraternitati tue, de qua specialem in Domino fiduciam obtinemus, per apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, ipsis Siggone et Ramborgi separatis ad tempus, de quo tibi videbitur expedire, ipsos a sententia excommunicacionis, quam propter premissa incurrisse noscuntur, auctoritate nostra iuxta ecclesie formam absoluas, iniunctis eis sub virtute iuramenti prestandi per eos, quod similia decetero non committant nec committentibus prestant auxilium, consilium vel fauorem, ac penitencia salutari et aliis, que de iure fuerint iniungenda, quodque ad laudem Dei de bonis suis fundent et dotent vnam capellaniam

perpetuam valoris in annuis redditibus quadraginta florenorum auri. Et si tibi expediens videatur, quod dicta dispensacio concedatur, super quo tuam conscienciam¹⁾ oneramus, cum eisdem Siggone et Ramborgi, vt impedimento, quod ex consanguinitate et affinitate huiusmodi prouenit, non obstante matrimonium de nouo inter se contrahere et in eo licite remanere valeant, eadem auctoritate dispenses prolem susceptam et suscipiendam ex eis legitimam decernendo. Datum Auinione XI kalendas iunii anno tercio.

¹⁾ Ej i Vat. ²⁻²⁾ I Vat. genom inskjutna tecken ändrat från: simul gradibus. ³⁾ Vat.: illud. ⁴⁾ Sic. ⁵⁾ Så Vat.; Auin.: conscienciam.

5490.

1355 juni 1.

Avignon.

Innocentius 6 meddelar i cirkulärskrivelse till bl. a. kollektorn för Danmarks, Sveriges och Norges riken Johannes Guilaberti bestämmelserna i Clemens 6:s bulla den 20 maj 1342 (jfr APS Cam. 1, n. 335), jämte tillägg vid dessas upprepande för flera följande tvåårsperioder, om uppbärande i två år för apostoliska kammarens räkning av första årets inkomster från vissa genom påvestolen reserverade kyrkliga ämbeten (se nedan) och

föreskriver, att dessa bestämmelsers giltighet nu skall förlängas i tre år för att öka den påvliga kammarens inkomster och för att återvinna den romerska kyrkans länder, samt

befaller adressaten att själv eller genom förordnade ombud utkräva och mottaga samt till kammaren översända dessa inkomster av kanonikat och prebenden, värdigheter m. m. och andra kyrkliga beneficiier och lägenheter, vilka inom dennes uppdragsområde redan reserverats eller tillsatts genom Innocentius själv eller hans företrädare Clemens (6) eller komme att besättas av den förstnämnde inom de tre åren.

Enligt de nu i tre år till sin giltighet förlängda och därvid utförligt refererade bestämmelserna i den åberopade bullan av 20 maj 1342 (tr. Monumenta Hungariæ, ed. Theiner, 1, s. 655, n. 982) skulle första årets inkomster av alla värdigheter m. m., priorat, prebenden och andra kyrkliga lägenheter och beneficiier, sekulära och regulära, med eller utan själavård, vilka genom reservation av Clemens 6 eller hans företrädare då vore eller inom två år bleve lediga, tillfalla den påvliga kammaren. Om ett sådant beneficium bleve ledigt en eller flera gånger under ett och samma år, borde dock dess inkomster för första året uppbäras blott en gång enligt den för detsamma gällande tiondetaxeringen. Av icke taxerade beneficiers första-års-inkomster skulle hälften gå till kammaren, hälften till beneficie-innehavare. Reservationen skulle icke gälla domkyrkor eller regulära abbottdömen, ej heller beneficiier, vilkas årliga avkastning understeg värdet av 10 pund små turnoser, eller vikarior eller kapellanier, som i vissa kyrkor vore instiftade till firande av mässor för de avlidna, såvida deras årsinkomster icke överstege 20 pund små turnoser. Om några — genom privilegium, sedvana eller statutenligt — hade rätt till första årets inkomster av nu avgiftspliktiga beneficiier, skulle de i stället vara berättigade till följande årets inkomster. Slutligen skulle Benedikt 12:s reservation (av 8 (?) januari 1335, jfr Monumenta Hungariæ, ed. Theiner, 1, s. 634, n. 956) av alla (vid kurian ledigblivna) ämbetens (utom biskops- och abbottdömens) inkomster under hela vakans-tiden icke längre fullföljas utom i de fall, då det vore utestående fordringar att indriva på grund av Benedikts redan gjorda reservation.

Detta påvliga mandat hade, enligt referatet, av dess utfärdare, Clemens 6, blivit till giltighetstiden icke mindre än fem gånger förlängt för lika många tvåårsperioder, och i flera av dessa itererade bullor* hade till föregående bestämmelser gjorts vissa tillägg, varigenom även kyrkliga ämbeten, som bleve lediga genom byte eller genom att förenas med andra, skulle innefattas i reservationen av första årets inkomster. Genom det sista tillägget hade slutligen tillvägagångssättet vid själva uppbörden reglerats därhän, att då det taxenliga beloppet uppburits för kammarens räkning av ett beneficium, återstoden av dettas avkastning skulle stanna hos dess innehavare, som ej längre finge rätt att för denna återstod avhända sig beneficiets förvaltning till kammaren.

Tryckt i APS Cam. 1, n. 493; jfr APD 7, n. 5360.

* Se om dessa fullständigast i Haller, Papsttum und Kirchenreform 1, s. 129, not 1).